

V roce 1604 vypukl první historicky zaznamenaný požár, při kterém bylo zničeno 8 dřevěných domů, 48 domů na náměstí a přilehlých ulicích a 12 stodol. Bylo to veliké neštěstí, které postihlo naše předky.

Historicky zaznamenané "významné" požáry ve městě:

r. 1627 - 4. července shořel kostel zásahem blesku, při němž se roztavily zvony

r. 1691 - 11. dubna vypukl požár v domě Václava Püchsenschmüdta, který zničil 3/4 všech domů na náměstí, 7 menších domů, pivovar a jeden patrový dům

r. 1737 - byl během 14 dní 5krát založen požár. Byl však vždy včas zpozorován a uhašen, takže škody nebyly veliké

r. 1763 - 4. listopadu požár zničil Seifenmühle (statek, který se nacházel v oblasti dnes zatopené Kružberskou přehradou)

r. 1772 - 31. srpna uhodil blesk do domu nejstaršího starosty Franze Zeisberga a způsobil požár, při kterém shořelo 9 měšťanských domů

r. 1795 - shořelo 6 domů, požár vypukl u mistra barvíře Leopolda Grögera

Stará německá kronika spolku dobrovolných hasičů uvádí pro kapitolu o 19. století toto:

Začátek tohoto století přinesl naprostý obrat v existenčních poměrech. Boj strojů proti drobné domácí práci způsobil zánik vzkvétajícího tkalcovství. Zavedení železnice způsobilo spojení dřívějších speciálních trhů a tak ztratily význam i daleko široko známé Budišovské lněné trhy.

Tyto podmínky a několik velkých požárů způsobilo, že obyvatelstvo stále více chudlo.

Z požárů lze jmenovat:

r. 1824 - 17. listopadu shořelo 18 stodol plných obilí. Tyto požáry byly většinou úmyslně založeny.

Požáru r. 1851 - přesněji 21. srpna začalo hořet v domě občana Josefa Kisslinga - padlo za obět 22 domů, sladovna a stáje se zásobami krmiva. V tomto roce řádilo ve městě 7 velkých požárů a zničilo 89 objektů. Zde se objevuje vůbec první zmínka o nákupu požární techniky - obecní pokladna vykazuje účet na 440 florintů za stříkačku.

Roku 1853 je zaznamenáno první zatčení podezřelých osob, které byly obviněny z úmyslného založení požáru. Jeden z obviněných po roce ve vězení umřel, druhý byl po 8 měsících propuštěn pro nedostatek důkazů, třetí zůstal ve vězení. Skutečně od té doby, na místní poměry, dlouho nehořelo.

Jediným rokem, ve kterém v Budišově nehořelo, byl rok 1858. Jinak se dá obrazně říci, že se naše město, co do množství požárů, prohořelo do století dvacátého. Co rok, to několik pustošících požárů. Požár spálil a lidé tvrdošjně stavěli. Jak kronika píše: Mnoho obyvatel našeho města bylo vlivem požárů ožebračeno, a přece se snažili ničivou sílu anulovat pevnou vůlí, znovu stavět a budovat. Nevybudovali na spáleništích jen původní objekty, stavěli i zcela nové budovy, aby

obraz města byl čím dál hezčí.

Jak bylo zjištěno od r. **1850** do **1870** vzniklo více než 60 požárů.

A právě v tomto památném roce **1870** dozrála myšlenka obyvatel města založit Spolek dobrovolných hasičů. Statut tohoto spolku byl slavnostně městskou radou schválen **17. července 1873**.

Při založení měl spolek 45 výkonných a 15 sympatizujících členů. Členové byli rozděleni do 3 družstev, kdy se ve velení střídali významní občané tohoto města.

O tom, že tento spolek měl ve městě velkou vážnost, svědčí již následující rok **1874**, kdy mu tabáková továrna zakupuje novou sací stříkačku. Dokonce císař a olomoucký arcibiskup věnovali spolku 100 fl.. V roce **1877** byl již hasičský spolek vybaven prvním vysouvacím žebříkem.

Že hasičský spolek byl i významným kulturně společenským prvkem ve městě dosvědčuje další zápis z kroniky. Již v roce **1879** uspořádali členové první hasičský bál a výtěžek z něj 4fl a 20 krejcarů bylo použito na nákup techniky. Jejich plesy se staly velmi významnou kulturní událostí každého následujícího roku. V tomto roce zakládají členové spolku hasičů hudební kapelu.

Samotní obyvatelé přikládali hasičskému spolku velkou důležitost, hlavně v ochraně jejich majetku a tak do hasičské pokladny dobrovolně přispívali samotní Budišováci, ale i obyvatelé z nejbližšího okolí.

V roce **1884** byla vybudována nová hasičská zbrojnice a vypracován výcvikový řád. Na její výstavbu uvolnila městská radnice 100 fl a poskytla zdarma potřebné dřevo.

V roce **1885** vzniká fond na příspěvky zraněných, nebo zahynulých hasičů.

V roce **1898** se ve městě uskutečnily dvoudenní oslavy 25. výročí od založení Spolku dobrovolných hasičů.

Zajímavou skutečnost jsme objevili v kronice ze zápisu v roce **1913**. V tomto roce byl v Budišově postaven vodovod a v různých částech města bylo instalováno 48 hydrantů pro potřeby hasičů.

Zápisy v hasičské kronice končí rokem **1923**, kdy se připravovaly oslavy 50 let trvání a však vlivem mnoha překážek (nebyly jmenované) se oslavy neuskutečnily.

Je potvrzená existence závodního oddílu hasičů v tabákové továrně, ke kterému patřili všichni schopní dělníci této továrny. V roce **1921** vstoupilo všech 48 hasičů tabákové továrny do městského spolku hasičů.

Ustanovení Českého sboru dobrovolných hasičů v Budišově n. B.

Již 22. října **1945** byla uskutečněna veřejná schůze občanů našeho města v místním Národním domě, která měla ustavit Sbor dobrovolných hasičů našeho města, a na které byli zvoleni první činovníci hasičského sboru.....takto začíná úvodní zápis z hasičské kroniky Sboru dobrovolných hasičů města Budišov n.B.

Prvním starostou sboru byl zvolen Jaroslav Indrák (řídící učitel), místostarostou Jan Pospíšil (poštovník), velitelem František Šparlínek (sklenář), jednatelem sboru Max Buček (ředitel měšť. školy).

Dále zápis z kroniky zaznamenává: nově ustavený sbor byl v těžké situaci - po znamenitě vybaveném německém sboru zůstala v nové zbrojnici poškozená ruční stříkačka a nepatrná část výzbroje a výstroje. Český sbor čekal velký kus práce, aby dosáhl úrovně svých předchůdců, nezalekl se však počátečních obtíží a hned výsledek první schůze (ustanovující) byl radostný: do sboru se přihlásilo 34 mužů a 8 žen. 18 členů věnovalo sboru po 500 Kč jako členský příspěvek. Aby se finanční situace sboru zlepšila, byl uspořádán 18. ledna **1946** ples SDH - PRVÝ ČESKÝ PLES V BUDIŠOVĚ N. B. PO II. SVĚTOVÉ VÁLCE - jehož výsledek (čistý výnos 19 840,- Kč) byl prvním přínosem pro zakoupení nové stříkačky a nákladního automobilu. Mužstvo se scházelo k pravidelnému nácviku každou neděli od 6 - 8 hodin. Na konci roku 1946 bylo konstatováno, že sbor čítá 50 mužů a 7 žen. Byl pořízen nákladní vůz a stříkačka. Sbor zasahoval při 8 požárech a uspořádal 5 zábavních podniků.

O největším požáru uvedeného roku **1946** se v kronice píše toto: Nejtěžší z požárů byl požár 4 ha lesa na dvoreckém katastru, který vypukl na svatodušní pondělí. Byla to úmorná práce za velkého sucha, která trvala od 11 hod. dopoledne do pozdních hodin večerních. Požár byl pravděpodobně založen, les hořel současně na více místech.